
Sammendrag

Trafikksikkerhetseffekter av tiltak mot viltulykker

TOI rapport 1715/2019

Forfatter: Alena Høye

Oslo 2019 45 sider

Denne rapporten oppsummerer virkninger av ulike tiltak mot viltulykker på veg. Rapporten inneholder en lang versjon av kapitlet i Trafikksikkerhetsboken om tiltak mot viltulykker (kapittel 1.16). En kort versjon av kapitlet er publisert i web-utgaven av Trafikksikkerhetsboken (<http://tsh.toi.no>).

For de fleste vegtiltakene som er rettet mot bilister (fareskilt, informasjonstiltak), ble det ikke funnet noen effekter på antall påkjørsler. Et mulig unntak er variable skilt (fareskilt, nedsatt fartsgrense) med viltdektorer som kun aktiveres når vilt oppholder seg ved vegen eller er i ferd med å krysse vegen. Forutsetningen er at systemet oppleves som pålitelig av bilistene, dvs. at de opplever en sammenheng mellom aktivert varsling og (synlig) vilt ved vegen. Hvorvidt vegbelysning er et effektivt tiltak er usikkert; vegbelysning reduserer oppdagelsesavstanden for vilt, men kan også føre til økt fart. Nedsatt fartsgrense kan også redusere antall viltpåkjørsler. Lavere fartsgrenser har imidlertid bare i noen studier vist seg å ha sammenheng med færre viltpåkjørsler, mens andre studier ikke har funnet noen sammenheng.

Det mest effektive tiltaket er trolig vilttette gjerder med tilrettelagte krysningmuligheter (tunnel, bro eller «gangfelt» med viltdektorer og varsling for bilistene). Forutsetningen er at gjerdet er tett og lang nok (ellers vil dyrene ta seg gjennom gjerdet eller krysse vegen ved gjerdenes ende), samt at krysningmulighetene er utformet slik at de faktisk tas i bruk av viltet (noe som ikke alltid er tilfelle). Andre tiltak som har som formål å endre dyrenes atferd har for det meste ikke vist seg å ha noen effekt, eller bare en kortvarig effekt. Dette gjelder viltspeil og reflektorer, lyd- og lyssignaler og luktstoffer. Vilt forbinder ikke slike tiltak med fare, eller venner seg fort til tiltakene.

Biler med god passiv sikkerhet kan redusere skadegraden i ulykker. Hvorvidt aktive sikkerhetstiltak kan påvirke antall påkjørsler er hittil ikke empirisk undersøkt.

Rydding av vegetasjon langs vegkanten kan redusere antall viltpåkjørsler, i hovedsak om vinteren. Dette gjelder imidlertid bare dersom vegkanten holdes permanent fri for vegetasjon, ellers vil den nye vegetasjonen som kommer opp, tiltrekke flere dyr.

Mer overordnede tiltak som har som mål å påvirke vilttettheten i nærheten av veger kan redusere antall viltpåkjørsler. Dette gjelder jakt som reduserer bestandsstørrelsen i områder i nærheten av veger og fôringsplasser i tilstrekkelig stor avstand fra veger.